

העיקר - לפעול לפני שיהיה

וגזולה. אבל בעמוד האומה בפני איויבים רבים ובפני סכנות, המאיימות על עצם קיומה, עליה לדעת לכלכל את מעשיה מן הבחינה ה"איסטרטגית". פיזור יזום של כוחותינו ב"שלוש חזיתות יבשתיות הוא מסוכן ביותר, כפי שמסוכן יהיה גם הפיזור הכפוי, ימים בו איויבנו יתקיפנו בכל החזיתות. מיבצע הגשמה" בדרום פירושו, לדעתי, חיטול חזית ולא רק חיטול בסיס. ומאחר שהחמורה בסכנות הצפויה לנו, בגלל הסיבות הידועות לכל, היא ממצרים, יש, קודם כל, לחסל את החזית המצרית. לשם כך דרוש לנו מערך אופנסיבי (ביתר דיוק: אופנסיב-דפנסיבי) בדרום, ומערך דפנסיבי (ביתר דיוק: דפסיב-אופנסיבי) בחזיתות האחרות. מבחינה זו, השיקול האיסטרטגי צריך לקבוע, ולא השיקול הטקטי, ואף לא השיקול "התגמולי".

אני רואה, אדוני העורך, כי התשובה לי שתי שאלותי הראשונות נעשתה ארוכה כרצונת עזה. חוששני שלא נותר עוץ לי הרבה זמן ולך לא נשאר הרבה מקום בש"ביל תשובתי לשאלותיך הנוספות. נעבור איפוא לשאלות אחרות.

2 בשבוע אחד אפשר להשיג בדרום הרבה

מותר לי להשיב: איני יודע? חיי שובי זמן "אורחיים" בנוגע למיבצעים צבאיים אין בהם ממש. תמהתי לקרוא פעם, מפני ש"החוקי הערכה, שלפיה יכול צבא ישראל להגיע במשך "שלושה שבועות" לי"רדן. אני סובר כי בהערכות כאלה ישנה מידה גדולה של קלות-דעת. בתנאים מסויימים, יכול צבא ישראל, למשל, להגיע לירדן בשלושה ימים ובתנאים אחרים אולי לא יגיע אליו בשלושה חדשים. הדבר תלוי ב"תיכנון ובכיוון, ואם מותר לי לומר משפט בנאלי מאד, הרי הוא תלוי במקצת גם ב"אוייב.

לשאלתך הקונקרטית אין איפוא בפי אלא תשובה כללית. אם להסתמך על הודעתו ה"מסמכת של דובר הצבא אחרי מיבצע ח"ך יוניס, אפשר להניח - אם התנאים לא יש"תנו בינתיים מיסודם - כי במשך שבועה ימים ושבועה לילות יכול צבא ישראל להשיג בדרום הרבה.

3 השטח הוא שיקבע לנו גבול של זמן

תנאים מדיניים אינם קבועים; המדרי ניות מסוגלת לשנותם. אך כל מיבצע צבאי שלנו יהיה קרוב להודאי מוגבל בזמן, לאו דווקא מתמת "התנאים המדיניים העור" למיים". אלא בגלל השטח המוצמצם, שהוא גורם קבוע.

4 הצבא המצרי משתדל להתחמק מקרב הכרעה

אצרי, שאינו כסוי, נוקט בתמרון "ההינתקות" כל אימת שאנו משיבים על התקפות-גרילה של שליחיו בפשיטות "סגע והיסוג". הוא נוהג כך, כדי להרויח את הזמן הדרוש לו, להדרכת חייליו בנשק ה"סובייטי החדיש. השיקול האיסטרטגי שלו: הכנת הסתערות-השמד על ישראל.

אבל אם נשחרר את כל רצועת עזה מחיל-הכיבוש המצרי, אין להניח, כי נוצר יוכל לנקוט שוב בתמרון-ההינתקות. יש יסוד ל-

כדי לעזור לקוראים לקבוע את עמדתם העצמאית לגבי השאלה הגדולה של מלחמה או שלום, החליטה המערכת להביא לפני קוראיה את דעותיהם של הנציגים העיקריים של שתי הדעות היריבות. דובר התנועה הראשון אליו פנתה המערכת היה מר מנחם בגין, יושב-ראש תנועת-החרות, לו הציג "העולם הזה" את 10 השאלות הבאות:

- 1 האם אדוני הוא בעד מלחמה מונעת נגד מצריים? ומה ההבדל בין מלחמה מונעת לבין מיבצעי הגשמה, כפי שגדרשו על-ידי אדוני בהזדמנויות שונות?
- 2 בנתונים הקיימים, ולאור הצורך להבטיח גם את שאר חזיתות המדינה, מהו - לפי הערכת אדוני - גבול ההישגים הצבאיים המתקבלים על הדעת, שצה"ל יכוד להגשימם תוך תקופה של שבוע ימים?
- 3 האם - לדעת אדוני - מיבצע צבאי יזום של צה"ל יהיה בלתי-מוגבל בזמנו, או שהנתונים הפוליטיים העולמיים יציבו לו גבול של זמן?
- 4 מהי - לדעת אדוני - המטרה הנכונה האמיתית למיבצע צבאי יזום: כיבוש רצועת-עזה או השמדת הכוח המצרי?
- 5 האם כדאי - לדעת אדוני - מיבצע צבאי גם במקרה שיוגרום רק לכיבוש הרצועה, אך לא יפגע פגיעה רצינית בצבא המצרי, ולא יגרום להפוגה או לשביתת-נשק?
- 6 האם סביר אדוני כי אפשר להשיג באמצעים צבאיים גירדא פתרון סופי לבעיית היחסים בין ישראל ועמי ערב? אם לא, מה הם האמצעים שיש להפעילם, וכיצד ישולבו עם המיבצע הצבאי?
- 7 כיצד ינהגו - לדעת אדוני - שאר ארצות ערב בשעת התקפה צבאית ישראלית על עזה?
- 8 כיצד ינהגו - לדעת אדוני - המעצמות העולמיות הגדולות במקרה זה?
- 9 האם מוכנה תנועת-החרות להצטרף מיד, וקלא לתנאים נוספים, לקואליציה לאומית של כל המפלגות, מזכר מק"י, לשם ביצוע המיבצע הצבאי?
- 10 האם יש צורך - לדעת אדוני - להנהיג מיד משטר של צנע, פיקוח כלדי ומלווה-חובה לשם ביצוע המשימה הצבאית?

מלחמה, המתבטא גם בשפיכות דמים מתמדת, יוצא הצד המותקף למיבצע צבאי, (לא של תגמול, לא של "פגע והיסוג", אלא של "קום שחרר והישאר") אין זו לא מלחמה מונעת" ולא "מלחמה יזומה", אלא מיבצע, שתכליתו המעשית היא לשים קץ למלחמה המוכררת, הקיימת והמשתוללת, ומשמעותו המוסרית היא התגוננות. אלו הן אבחנות מדיניות ומוסריות חשובות מאד, וצר לי על שחוננים ושרים בישראל מסייעים, אם מתוך חוסר-התבוננות ואם מתוך עווף "אק"טיביזם", לתעמולת איויבנו ותומכיהם ב"חוק-לארץ, בדברם על תכניות למלחמה "מור" נעת" או "יזומה", או על אפשרות של מל-חמות מסוג זה.

מבחינה צבאית, ההבדל בין מלחמה מור" נעת ובין "מיבצעי הגשמה" (הנבדלים ממב"צעי "תגמולי") אף הוא מהותי מאד. יכולנו עד עתה, ועודנו יכולים, לא להיגרר למלחמה בבת אחת בכל החזיתות, אשר תבוא עלינו - אם עד אז לא נפעל - כיוזמת איויבנו ביום שאינו רחוק עוץ, בו כוחם הצבאי יעלה על כוחנו. לו המלצתי על מה שקרוי "מלחמה מונעת", הייתי צריך להציע לשלוח את צבאנו לכל שלושת הכיוונים בעת ובעונה אחת.

אין ספק בלבי, כי מבחינה מוסרית היה הדבר מוצדק לחלוטין, כי המדובר הוא לא בכיבוש "אדמות זרים" (בניגוד לדברי חילול-השם וההיסטוריה של ראש-הממשלה ושר-הבטחון) אלא בשחרור אדמת-אבות כבושה

הן קשות. אבל עלינו תמיד לבחור בין שתי אפשרויות קשות. אני סובר כי יחד עם ה"שטח, אפשר לקבל לישראל את הערבים הנמצאים בו. הברירה האחרת היא: לא רק קיום בסיס תוקפנות-דמים של האוייב, אלא הקמתה של דיוויזה ערבית נוספת (על פי הפוטנציאל הצבאי המקובל: 10 אחוז מן האוכלוסיה) שתצויד בנשק הציני, או ה"בריטי, או האמריקאי, או הצרפתי או ה"שווייצרי, או הספרדי, הזורם מכל עבר למח"סניו של נאצר. את הברירה העומדת בפנינו אפשר, איפוא, לנסח כך: ישראל בלי רצועת-עזה, ובה ערבים עם נשק - או ישראל עם רצועת-עזה, ובה ערבים בלי נשק. יש לבי חור באפשרות השנייה.

רואה אני, כי הסטייה "הפליטית" מן ה"נושא העיקרי התארכה באקצת. עמך, אדוני העורך, הסליחה: אבל אולי אין זו "סטייה", אלא חלק בלתי-נפרד מן הנושא העיקרי. ועתה הרשה נא לי לעמוד על המונח "מל-חמה מונעת". אומר מיד: הריני שולל את המונח הזה תכלית השלילה. ולא בגלל מה שאפשר אולי לכוונת "טרמינו-פוביה", אלא משום שמונחים מסולפים מעקמים עובדות שטוטות.

מלחמה מונעת תיתכן רק בין מדינות, שביניהן קיים שלום. אין שלום בינינו ובין איויבנו, הטוענים בגלוי, כי ביניהם ובין ישראל קיים מצב מלחמה. אם במצב

1 מבצע צבאי מדי לחיטול חזית הדרום

מלחמות, בשטח המדיני-צבאי, אינן חדשות. השמעתי אותן לפני שנים, גם מעל עמודי העולם הזה. ביצוען אז היה הר"בה יותר קל מהגשמתן היום. בעור חדשים מספר, ובוודאי בעוד שנים מספר, יהיה הר"בה יותר קשה לפרוץ ממבוי הדמים, מכפי שהדבר ניתן להיעשות היום.

עצתי לאומה: לסלק את הפולש המצרי מאדמת ארץ-ישראל.

האם מבצע זה הינו אפשרי מן הבחינה הצבאית?

כדי להשיב לשאלה זו, אמסור את רשות הדיוקר לאחד מדובריו של צבא ישראל. אחרי פעולת-התגמול" בחאן-יוניס הודיעה סוכנות רוטרס, כי דובר צבא ישראלי מסר לה את ההערכה הבאה:

יכולנו, עד אור הבוקר, לכבוש את כל רצועת עזה.

הדובר של צבאנו לא גילה, מה היה הכוח, שפעל נגד תחנת המשטרה בחאן-יוניס. במקומו לא אוכל לעשות זאת. אבל יכולני לומר, מתוך ידיעה, ולא מתוך השערה גרידא, כי היה זה, באופן יחסי, כוח קטן. ואם כוח זה היה מסוגל, בלחימה שהייתה נמשכת מספר שעות נוספות (מחצות עד אור הבוקר) להשחרר את כל הרצועה הכבושה, פירושו ה"ר, שהמיבצע הינו, מבחינה צבאית, אפשרי לחלוטין.

בתנאים מדיניים וצבאיים מיוחדים, (כגון, ניתוק התחבורה בין מצרים ובין עזה על ידי הברטים כימי פארוק, או ריב נגיב-נאצר, או שימוש בגורם האפתתי, כמו בליל ח"ך יוניס, ועוד) אפשר היה לחסל את בסיס התוקפנות המסוכן הזה, אולי אף בלי אבי"רות, או עם אבידות מעטות, ובוודאי בפחות אבידות, מאלו הקשורות בסטינת התוקפניות מאותו בסיס ובפשיטות התגמול הנגדיות שלנו.

2 ריני מניה, כי כל איש שיחי, השומע את העצה האיסטרטגית הזאת, שאלה אחת מרחפת על שפתותיו: ומה על 200 אלף הפליטים?

חובה עלי להשיב לשאלה אילמת זו. והנה תשובתי:

אין ברצועת עזה 200 אלף בורחים ערביים, כפי שאין תשע מאות אלף בורחים באזורים אחרים, אם של ארץ-ישראל ואם של ארצות אחרות. הערבים מסמכים את האומדנים ה"אלה על מספר המנות הניתן "הפליטים" על ידי סוכנות א"ם. זוהי אסמכתא דמיונית.

זכורני, כי אפילו בבית הסוהר הסובייטי, אשר מתענוגותיו נהיית בימים עברו, היינו מקבלים מספר מנות גדול יותר ממספר ה"אסירים בפתח. בוודאי, לא אגלה לך סוד, אדוני העורך, אם אומר, כי המשטר בבית הסוהר הסובייטי הוא קפדני למדי, ובאשר ל"מנות" אולי אין קפדני ממונ, ובכל זאת, דעו האסירים איך שהוא להסתדר" אפילו עם מחלקי המנות של ה"ק. ו. ד.

בורחים הערביים אינם אסירים. ו"מחלקי המנות שלהם אינם סוהרים סובייטיים, אלא שליחי א"ם. אפשר, איפוא, לתאר מהו היחס, או חוסר היחס, בין מספר המנות לבין מספר הפיות במחנותיהם. מפי איש, הקרוב לחוגי הממשלה, שמעתי, כי על פי האומדן נמצאים ברצועת עזה לא יותר, ואולי אף פחות, מ"80 אלף בורחים. כמובן, שזוהי בדייה לא קלה. כל בעיותינו